

Před 80 roky začala druhá světová válka

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (Dr.Sc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXII

ČÍSLO 234, ZÁŘÍ 2019

CENA 10 Kč

Nejhroznější katastrofa lidských dějin

Za začátek dosud nejhroznější války, která zachvátila celý svět a vyžádala si 60 – 70 milionů obětí na životech, se považuje 1. září 1939, kdy hitlerovské Německo vyhlásilo válku Polsku. Boj začal německým útokem na polské pobřežní opevnění Westerplatte. Polsko bylo poraženo během několika měsíců, okupováno a označeno jako Německem ovládané území – Generalgouverment. Nacistickému Německu se otevřel prostor k útoku na Sovětský svaz. Anglie a Francie vyhlásily Německu válku, ale do bojů nezasáhly.

Mír v Evropě byl narušen již dříve, hanebnou mnichovskou smlouvou, kdy 30. září 1938 spojenci ČSR – Anglie a Francie – zradily Československo, které bylo přinuceno odez-

dat 1/3 svého území – pohraničí – Německu. Z Němci okupovaného pohraničí bylo do zbývajících území vyhnáno 300 000 Čechů. Vlády Anglie a Francie se tehdy domnívaly, že si zradou ČSR vykoupí mír a válečné úsilí Německa se obrátí na východ – proti Sovětskému svazu. Válce se však stejně nevyhnuly. Tak se vyvíjely události v Evropě před polovinou 20. století.

V roce následujícím po útoku Německa na Polsko napadlo Německo 22. června 1941 Sovětský svaz, který se za obrovských obětí bránil útočící německé armádě. Ta byla zastavena až před Moskvou. Obratem ve válce se stala porážka Němců u Stalingradu a u Kurska. Od roku 1943 Rudá armáda osvobozovala svou zemi a další Německem okupované ze-

mě. Až v roce 1944 otevřeli západní spojenci druhou frontu, když Rudá armáda již postupovala do střední Evropy. Druhý pokus Německa o ovládnutí Evropy a zničení prvního socialistického státu – SSSR – neuspěl a skončil 9. května 1945 dobytím Berlína a osvobozením Československa.

Vítězství nad zločinným německým nacismem bylo draze zapláceno obětí 30 milionů sovětských vojáků a civilistů. Celkem zahynulo 40 milionů Slovanů. Nikdy nesmí být zapomenuto 140 000 rudoarmějců, padlých při osvobozování Československa, ani 360 000 padlých Čechoslováků. Uspořádání mezinárodních vztahů po válce řešili spojenci na konferencích v Jaltě a v Postupimi. Pro Československo mělo životní

význam rozhodnutí spojenců v Postupimi o odsunu nacismu propadlé, zločiny zatížené německé menšiny z ČSR a dalších zemí střední Evropy. Místo mírové spolupráce, kterou předpokládal před koncem války zemřelý americký prezident Roosevelt, přešly západní státy do nepřátelství a studené války proti SSSR a zemím střední a východní Evropy, které po trpkých válečných zkušenostech začaly budovat spravedlivější společenský řád.

Studená válka několikrát hrozila přerůst ve válku skutečnou. Bylo to v roce 1962, kdy Moskva odpověděla na rozmístění amerických raket v Turecku umístěním svých raket na Kubě. Po jednání byly všechny rakety staženy. Přes dohodu o likvidaci raket krátkého a středního doletu,

podepsanou Gorbačovem s Reaganem v prosinci 1987, obviňují dnes USA Rusko z nedodržování této dohody a hrozí zrušením uvedené smlouvy. Pokračuje obklíčování Ruska americkými vojenskými základnami a náhodná chyba techniky může vyvolat vše zničující střet, hrozící zánikem života na Zemi. Ani hrůzná světová válka, od jejíhož počátku uplyne již 80 let, nepoučila lidstvo. Proto je nutno, aby všichni lidé dobré vůle usilovali o zachování míru.

**Docent Jan Minář, Dr.Sc.,
předseda Slovanského výboru ČR**

Poznámka: Mnozí historici se shodují, že 2. světová válka začala již v roce 1937, kdy Japonsko přepadlo Čínu. (jel)

Celostátní shromáždění Slovanského výboru ČR se koná 5. října 2019 od 9,30 hodin v místnosti číslo 153 budovy ÚV KSČM v ulici Politických vězňů 9 Praha 1. Další příznivci myšlenky slovanské jednoty a soudržnosti jsou na tomto aktivu srdečně vítáni. Promluví tady redaktor Haló novin Roman Blaško, který ze své reportážní cesty na Ukrajinu podá svědectví o fašizujících projevech v této slovanské zemi. (SV)

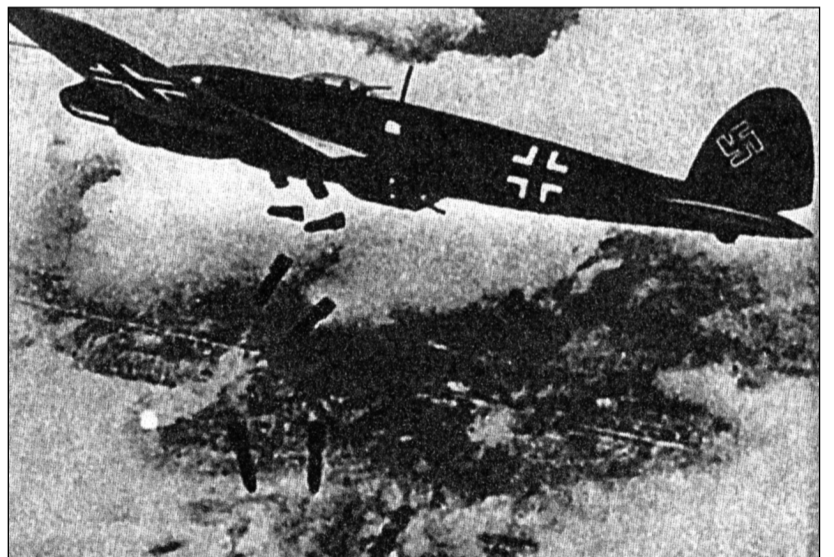
Německý vpád motorizovaných jednotek na polské území

Hitlerovští vojáci vylamují hraniční závoru Polska

Adolf Hitler a Heinrich Himmler před obleženou Varšavou

Na Polsko padají bomby z fašistických letounů

Malý chlapec v troskách vybombardovaného města

(FOTA – archiv)

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Nikdy nesmíme zapomenout

Vyhazení osady Ležáky si 23. června na místě tragédie připomněly stovky lidí. Řečníci v projevech připomněli nutnost připomínat si tuto událost, aby se nikdy neopakovala. Ležáky nacisté vypálili 24. června 1942 jako odvetu za atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha, dva týdny po vyhlazení středočeských Lidic. Zahynulo 51 obyvatel Ležáků.

Velké množství věnců u Památníku je výrazem úcty a vděčnosti těm, kteří zemřeli, aby další generace mohla žít. Život v míru je to nejcennější, co si můžeme přát, vyjádřili v projevech Andrej Babiš (ANO) i předseda Československé obce legionářské Pavel Budinský.

„Je důležité si tyto události připomínat. Je to sice 77 let, ale je to důležité pro další generace, pro mladé lidi, aby se nikdy nezopakovalo to, co se tady stalo. Byl to útok na naši vlast a na naše občany. Děláme vše pro to, abychom ochránili naše obyvatele, rodiny, naše děti. Život a svoboda je pro nás to nejcennější, čeho

si nejvíce vážíme,“ řekl premiér Babiš.

Pietního aktu se zúčastnili kromě lidí z okolních obcí také hosté jak z České republiky, tak i ze zahraničí. Tradiční součástí pietního aktu v údolí, kde se osada nacházela, bylo kladení desítek věnců u pomníku nazvaného Kniha obětí. Přítomny byly rovněž členky Levicových klubů žen v čele s předsedkyní Květou Šlahůnkovou, věnce položili místopředsedové ÚV KSČM Stanislav Grospič a Petr Šimůnek, poslankyně Květa Matušovská, řada politiků, diplomatů a zástupců institucí a spolků z domova i ze zahraničí, např. ČSBS, VSA ČR, Slovanského výboru ČR. Početně byl zastoupen Pardubický kraj, Klub českého pohraničí.

„Ležáky jsou, stejně jako Lidice, Ploština a další místa, kde zvítězila nelidská moc, mementem a varováním pro celý svět. Staly se svědectvím hrůznosti nejen fašistické ideologie, ale i války jako takové. Je důležité na to nezapomínat obzvláště v době, kdy rostou požadavky Sude-toněmeckého landsmanšaftu a do-

chází k prolomení Benešových dekretů (případ Walderode). Sklízíme tak nepěkné ovoce ze začátku 90. let a musíme společně zabránit opakování hrůz fašismu,“ řekl Grospič našemu deníku.

„Uplynulo 77 let od likvidace obce Ležáky. Vyvraždění obyvatel fašisty, kteří nešetřili ani děti, je hrůzným mementem. Nelze zapomenout dnes ani v budoucnosti. Historie hrůz fašismu se nesmí v žádné podobě opakovat. Věnujme všem obětem tichou vzpomínku. Díky nim dnes můžeme žít v míru,“ uvedl pro Haló noviny předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip.

„Žádný z nás by neměl zapomínat na ty, díky kterým dnes žijeme v poklidu se svými rodinami. Miliony lidí položily životy za nás, kteří dnes můžeme žít v míru. Miliony mrtvých ve válečných vřavách jsou i dnes mementem, na něž nesmíme zapomínat“, uvedla předsedkyně sněmovního rozpočtového výboru Miloslava Vostrá (KSČM).

Do Ležáků dorazila také Jarmila Doležalová, rozená Štulíková, jedna

Památce ležáckých mučedníků se poklonily také představitelky z Levicových klubů žen ČR (zleva) Anna Onofrejová, předsedkyně klubů Květa Šlahůnková a Marie Kalousová
FOTO – EVA HOLEČKOVÁ

ze dvou sester, které jako jediné vyvraždění vesnice přežily. Její sestra Marie loni v únoru zemřela. „Jsem ráda, že se tady z toho stala důstojná vzpomínka na popravené a umučené,“ řekla Doležalová.

Následovalo čtení jmen zavražděných obyvatel osady. Po prosloveh

a zapálení Ohně naděje, který ponesou během čtyř dnů žáci a studenti po trase tehdejšího transportu ležáckých obyvatel.

Lidmila KRUŽÍKOVÁ,
(zku)
(Haló noviny 24. 6. 2019)

Nevzdávejme boj o suverenitu

Myšlenky Jana Husa byly základem husitského hnutí, prvního pokusu o sociálně spravedlivou společnost ještě ve feudalismu. Touha po sociální spravedlnosti zde existovala již dávno a neměla by být zapomenuta ani do budoucna, uvedl předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip 6. června v tábořském areálu Pintovka při příležitosti vzpomínky na 604. výročí upálení mistra Jana Husa.

Ač byl Jan Hus pedagog, učenec, reformátor a kněz, byl označen římskokatolickou církví za kacíře a nakonec upálen, připomněla v úvodu setkání občany Pavla Šlahůnková, krajská manažerka komise mládeže ÚV KSČM a předsedkyně Jihočeské krajské rady mládeže. Až roku 1999 papež prohlásil, že smrti mistra Jana Husa lituje, odsoudil rozdělení křesťanů a vyzval věřící ke smíru. Odkazu Jana Husa se chopili husité, kteří vystavěli město Tábore.

SEPĚTÍ S LIDEM

Husovy myšlenky byly nejen neortodoxní a nekonzervativní, ale také pevně spjaté s obyčejným lidem, řekl Filip. Lidé si vždy uvědomovali sami sebe a snažili se zlepšit své postavení ve společnosti. Jedním z hlavních motorů toho pohybu by-

Účastníci vzpomínkového setkání na Pintovce v Táboře FOTO – ROMAN BLAŠKO

lo, že jedni byli trestáni za vše a mnohdy i za nic, a pak také byli tací, kteří měli možnost koupit si odpustky, tím za nic neodpovídali a pořád byli čistí, protože měli dostatek peněz, aby si od církve odpustky koupili.

Jak řekl, na základě nerovnosti chudí říkají: „Proč oni ano, a my ne?“. A tím se dá do pohybu společnost. Protože myšlenka, že jsou si všichni rovni, je nejzákladnější od-

nepaměti. Je třeba s Husem spojit sociální rozměr jeho učení a odkazu, který vycházel právě z myšlenky rovnosti všech lidí.

„Ti, kteří si myslí, že jsou vybranou elitou, tak to často odmítnou a snaží se ostatním namluvit, že je vlastně chybou, že mají všichni občané stejné volební právo, že mají

všichni stejné právo na svůj vlastní názor, že vlastně jen oni vědí, co je pro ty ostatní dobré! A přitom viditelně zaměňují, co je dobré pro ně, s tím, co je dobré pro všechny ostatní,“ prohlásil Filip.

Dodal, že je třeba vzpomenout Husa i jako pedagoga, jenž díky svému pedagogickému talentu změnil české nářečí na moderní český jazyk.

PROTI CIZÍM ZÁJMŮM

Mistr Jan byl srozumitelný lidem, kteří za ním šli. Chápali ho a přestávali poslouchat ty, kteří jim jen diktovali vůli cizích zájmů a cizí politiky. Nikoli vůli vycházející z jejich vlastního života. A to je ten odkaz, který musíme neustále připomínat, zdůraznil Filip. Připomínat, že český národ má svou vlastní vůli, že my máme rovněž právo na vlastní názor, a že nemusíme sledovat názory jiných. Ovládnout naše území ve střední Evropě se pokoušeli všichni, kteří okolo nás tehdy žili.

„Když se vrátíme do současnosti a zároveň k odkazu mistra Jana Husa, v podstatě nám od svého úmrtí prostřednictvím svého učení vzkazuje, abychom to nikdy nevzdali.

Abychom svoji pravdu o tom, jak chceme žít, jaké chceme mít vlastní politické i jiné uspořádání, nikdy nevzdávali. Abychom každodenní boj podstupovali a byli schopni vybojovat, právě proto, že jde o naše životy, o naši budoucnost, o budoucnost našich dětí, vnoučat, dalších pokolení. To znamená, zachovat český jazyk a vlastní státnost tak, abychom si zachovali vlastní suverenitu a rozhodování, při zachování přátelství okolních zemí,“ řekl Filip a doplnil: „Vždy si pokládejme otázku, v čem je to zájmu. Například v čem je zájmu k tomu, že máme po 30 letech od Listopadu vracet ohromující majetky rodině Des Fours Walderode, když víme, že byl dnes již nežijící Karel Des Fours Walderode tlumočnick zpravodajského německého fašistického režimu, který pomáhal zavírat naše české občany do koncentračních táborů. Proč máme vracet majetky církvím a v čích zájmech to je, když si na ně nevydělal? Vzhledem k tomu, jak se k těm majetkům dostala jak v době mistra Jana Husa, tak v době pobělohorské, tak v době do roku 1918.“ (brom)

(Haló noviny, 8. 7. 2019)

Neformální setkání pod bájnou horou

Malebné úpatí bájně hory, v níž podle pověsti čekají rytíři na to, až bude české zemi nejhůře, hostilo 6. července tradiční Setkání pod Blaníkem. Při příležitosti výročí upálení mistra Jana Husa ho pravidelně pod záštitou Středočeského KV KSČM pořádá benešovský okresní výbor strany.

Nezazněly tu projevy, zato přítomní hosté museli zodpovědět řadu otázek, nejen těch, které jim u mikrofonu pokládala předsedkyně benešovského okresního výboru Marie Krejčová, ale i dalších, jež zazněly z publika.

Téměř všichni se museli vypořádat s dotazem, co je nejvíc potěšilo a co nejvíc našťvalo. Poslance a mí-

stopředsedu ÚV KSČM Stanislava Grospiče rozhořčil výrok, kterým odvolací Krajský soud v Hradci Králové potvrdil restituční nárok rodu Walderode na vydání panství na Turnovsku. „Znamená to vlastně prolomení Benešových dekretů,“ řekl Grospič. Nepotěšilo ho, že si TOP 09 opět zvolila do čela šlechtice, tentokrát Tomáše Czernina. „V národě, který historicky měl a má nechuť k šlechtickým titulům, jistě nezůstalo oko suché,“ sarkasticky glosoval Grospič.

Poslankyni a předsedkyni rozpočtového výboru sněmovny Miloslavu Vostrou pobouřilo zneužití pietního aktu k výročí vypálení Lidic před gymnáziem v Kladně. Místo-

předsedkyně senátu Miluše Horská zde „spojovala hnědý a rudý teror a stěžovala si, jak se dnes zase komunisté derou k moci“. „Řada přítomných za mnou potom přišla a neskrývala své znechucení,“ uvedla Vostrá.

K Janu Husovi doplnila, že pravda pro něj byla vším. „Položil za ni svůj život. Když dnes srovnávám politické kotmelce a změny v dodržování postojů, musím konstatovat, že doba mistra Jana Husa je nenávratně pryč. Právě proto uctíme jeho památku a nezapomínejme na jeho životní hodnoty. Mluvit pravdu je dnes rozhodně odvahou, kterou však v životě nelze pomíjet,“ konstatovala Vostrá. Haló noviny 8. 7. 2019

Pieta 18. června před chrámem sv. Cyrila a Metoděje pražské Resslově ulici připomněla hrdinný boj čs. parašutistů s nacistickou přesilou

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Exministr Herman opět lže!

Pan Mgr. Herman, exministr kultury, opět prohlašuje svou naprostou ignoranci faktických československých dějin I. ČSR a zakrývá ji lží o vztazích Čechů a čs. Němců před Mnichovem i po něm. Prokázal to v projevu na PL (9. 6. 2019), kdy se účastnil svatodušního srazu landsmanů. Přiznal, že se jejich srazů účastnil nejméně desetkrát (!) a nejvíce si pochvaluje rok 2016, kdy tam byl jako ministr české vlády (ó, hanbo republiky!). V tzv. smiřovacím projevu Herman vrší vedle sebe čtvrtpravdy i celé lži.

Za čtvrtpravdu lze pokládat jeho přiznání pravé vlčí tváře Hitlerovy říše a její chtíč pohlit československé pohraničí. Za naprostou lež pak tvrzení, že řada čs. Němců alias sudetských Němců „podlehli až ve chvíli, kdy se začali ztrácet jejich židovští spoluobčané“. To je lež jako babylonská věž! Jaká je historická pravda? Kdo a jak organizoval milionové hnutí tzv. orderů? To bylo, „až se začaly ztrácet židovští spoluobčané“? Pane Hermane, nelžete nám – je tu ještě mnoho přímých pamětníků doby, kteří Vám to mohou pohodlně vyvrátit. To válečný štváč Henlein a jeho soukmenovci May, Judex, Czerny, Schwabe, a jak se všichni ti zrádci ČSR jmenovali, nešťvali čs. Němce už dávno před Mnichovem? To se tu neorganizoval pře-

vrat sudetské organizace Volkspart s nalezeným skladištěm zbraní proti Čechům? To Henlein nejezdil jako zrádce ČSR do Londýna přesvědčovat hanebné clivedenské Angličany, aby nechali Hitlera urvat pohraničí republiky, již dávno před Mnichovem, za souhlasu Hitlera a jeho sudetoněmecké fronty?

A kdo se začal „ztrácet jako první“ po Mnichovu? Nebylo to 250 tisíc Čechoslováků, jak Židů, tak především Čechů a Slováků, kteří byli násilím vyháněni ze svých domovů, vraždění, jejich domy byly zapalovány, majetek ničen a rozkrádán? Dědeček mé manželky, celník V. Arient a člen SOS, to zažil sám, když bojoval na Kvildě s ordnery, kteří přepadali pozice celníků! Co nám to tu pan ministr vykládá? 90 % čs. Němců volilo Henleinovu partaj, a jeden milion sto šedesát dva tisíce šest set sedmáct čs. Němců alias sudetů dostalo od Hitlera metál za zločin pomoci odtržení československého pohraničí! Toto vše exministr zamlčel. Tzv. „prozření“ jen některých sudetů pak vydává za obecné prozření všech landsmanů.

Pane exministře, Češi a Němci nežili ve společném domově ani za Rakouska, ani za I. ČSR, natož v protektorátu! Žili vedle sebe, nikoli společně, až na jednotlivé osvětlené výjimky. Jak zahájili Němci své soužití s Čechy po vyhlášení republiky 1918? Odtržením čtyř provincií z ČSR – Deutschböhmen, Deutsch Sudentenland, Böhmerwaldgau, Sudentenland. (Pouze Jesenicko bylo nazváno Sudety! Až Hitler vztáhl tento název na celé pohraničí ČSR!) ČSR musela zasahovat i armádou na vrácení svého území.

Pan exministr rovněž zamlčel, že za protektorátu se alias sudeti rozplynuli jako územní entita v říšském občanství a také ve stranické jednotě s NSDAP! Všichni sudeti dostali říšské občanství podle norimberských rasových zákonů! Henleinova partaj splýnula s NDSAP slučovací sjezdy. V Brně se slučovací sjezd konal v ohavné budově Německého domu... Z henleinovců se stali kovaní nacisté! Pan exministr doufá, že za obecné neznalosti moderních dějin zvláště u mladé generace může oblbovati národy vytrženými čtvrtpravdami a celými lžemi o osudu alias sudetských Němců. Tzv. sudetští Němci spáchali jako většina vlastizradu na I. ČSR. Postavili se proti I. ČSR milionem orderů a 70 tisíci freikorpsů se zbraní v ruce, čímž tento počet sudetů navíc spáchal proti I. ČSR vojenskou velezradu. Mohli být moc šťastní, že je po válce vojenské soudy přímo nepopravovaly jako vojenské velezrádce, a že byli pouze odsunuti tam, kam je srdce táhlo – do bavorského REICHU. Právě odtud dnes páchají

neustále útoky na republiku, na prezidenta Beneše, na odsun a dekrety v čele se svým rotundovitým předákem Posseltem, který jako pravý markýz Gero vykládá o smíření a přitom si brousí dýky proti dekretům, počínaje štváním v europarlamentu a konče projevy na srazech landsmanů. Celá jedna třetina sudetů spáchala tuto vojenskou velezradu! Pouze asi 20 tisíc čs. Němců zůstalo loyálních k republice a dekretální řízení, zvláště ústavní dekret 33, toto po válce zohlednilo a vrátilo prověřeným Němcům čs. občanství. Takže at nikdo si nedovolí žvanit o „dekretálním čištění“, o nějaké „etnické čistce ve stínu Moskvy“, jak mnohokrát vykládal sám pan exministr.

Pan Herman na půdě ČSBS, kam jej pozval předseda Jaroslav Vodička, vykládal, že jeho rodina měla možnost vybrat si židovskou nebo německou identitu a oni si vybrali údajně tu „německou“. Je na to přímá svědkyně jeho prohlášení, která se účastnila zasedání ČSBS, kde to on vykládal. Je to má manželka. A nyní exministr vykládá něco o české identitě... Posléze byl pan Herman vyznamenán medailí ČSBS. Náзор at si čtenáři učiní sami.

Pan Herman není sám, kdo měl v rodině oběti v Osvětimi. My též. My, pozůstalí po obětech gestapa

a příbuzní obětí Osvětimi a sekýráry Pankrác, nesouhlasíme a odporujeme vyjádření a projevům Hermana. Podle nás neustále zamlčuje pravou historii vztahů Čechů a čs. Němců, vytrhuje z kontextu jednotliviny a naopak tvrdí lži o odsunu, o dekretěch, o soužití Čechů a Němců, vyvolává dojem jakéhosi soužití ve „společném domě“. Přitom od počátku 30. let v I. ČSR byl pravdou opak – soužití Čechů, Slováků a Němců bylo konfliktní a ty se stupňovaly! Až vyústily v iredentu, vlastizradu a vojenskou velezradu tzv. sudetských Němců.

My pozůstalí po obětech a bojovnících proti nacismu, vzkazujeme panu Hermanovi: Táhněte ke všem čertům se svým smiřováním s proviničními sudetskými Němci. My jsme s německými antifašisty ve shodě již od války. Nejsme proti německému lidu. Ale se sudety, kteří nenáviděli I. ČSR, zradili, pozvedli proti ní meč, se smiřovat nechceme a nebudeme. Jejich potomci by toto měli uznat a nežádat od Čechů ani omluvy, ani návrat ani majetky, nýbrž jen a jen odpuštění zločinů předků. My se držíme hesla: „Mister Herman, go to Hell! Her Herman, gehen Sie zum Teufel!“

JIRÍ JAROŠ NICKELLI, pozůstalý po oběti gestapa, příbuzný obětí Osvětimi a sekýráry Pankrác

O vzniku Námestia T. G. Masaryka v Bratislave

V Bratislave sa 13. júna 2019 uskutočnilo slávnostné pomenovanie námestia pred Slovenským národným múzeom, na ktorom je pamätník československej štátnosti so sochou T. G. Masaryka. Toto relatívne malé námestie v centre Bratislavy dostalo meno po prvom československom prezidentovi – Námestie T. G. Masaryka. Tým je po vedúcej osobnosti zakladateľov spoločného štátu českého a slovenského národa pomenované prvé verejné priestranstvo v hlavnom meste Slovenska. Slávnostného aktu sa zúčastnil rad významných osobností na čele s prezidentom SR Andrejom Kiskom a veľvyslancom ČR v SR Tomášom Tuhým; a tiež bežní Bratislavčania.

Slávnosť sa uskutočnila v rámci stého výročia vzniku Československa – ešte aj v júni 1919 bola v Bratislave veľmi nepokojná a neustálená situácia. Vtedy v Bratislavskej župe oficiálne bola vojenská diktatúra. Rozkazy vojenského veliteľstva boli nadradené rozkazom ministerstva. Pomery boli vzdialené mierovým časom. Napríklad poškodovanie železníc a telefónneho vedenia sa trestalo tak, že vojsko malo rozkaz na mieste zastrelí každého páchatela a ak by sa viník nenašiel, dotyčná obec bola povinná zaplatiť vysokú pokutu do štátnej pokladnice a z jej obyvateľov mali byť zadržaní rukojemníci.

To, že veľký priestor v Bratislave okolo sochy T. G. Masaryka bol vy-

medzený jako námestie pomenované po sochou pripomínanej osobnosti, však nie všetci privítali. Skupina slovenských historikov vznik bratislavského Námestia T. G. Masaryka nahnevane označila za „verejné zaucho slovenskému národu i Slovenskej republike“. Toto neobjektívne vyhlásenie kritikov Masaryka (s podobnými sa príležitostne stretávame) aspoň čiastočne vyvrátil L. Krivošík v konzervatívnom denníku Postoj. Okrem iného pripomenul Masarykov výrok „Som viac než napol Slováka a už pred päťdesiatimi rokmi som prišiel s programom Slovenska“.

K slávnostnému aktu, ktorý mal celkovo dôstojný priebeh, je však náležité uviesť aj triezvu námitku: Pod

Bývalý prezident Andrej Kiska a starostka bratislavskej mestskej časti Staré Mesto Zuzana Aufrihtová pri odhalovaní pamätnej desky s citátom T. G. Masaryka

Pohľad na zúčastnených Bratislavčanov

sochou prvého prezidenta republiky podujatie moderujúci poslanec NR SR Peter Osuský vystupujúceho najstaršieho českého poslanca Karla Schwarzenberga uvádzal slovami

„Jeho Jasnosť knieža“. O to, že dnes máme našu Bratislavu, sa pred sto rokmi ešte bojovalo; čo v súčasnosti je neraz nedocenené... **MICHAL PETROVIČ SLOVANSKÝ**

Pro koho byl T. G. Masaryk ohavná obluda

Při Schwarzenbergerově úsilí posílit vedení TOP 09 silným předsedou za odcházejícího Jiřího Pospíšila, se pro tuto funkci nabídl ze středočeské TOP 09 příslušník šlechty Tomáš Czernin, který již úspěšně zdolal volby do senátu. V jeho předsevzetí je, že „jako venkovský člověk chce setřít nálepku pražské kavárenské strany“, zároveň zdůraznil, že „není Kalouskův člověk“. Jen nevím, jak se mu podaří překlenout, že TOP 09 založil sudetský Němec Karel Schwarzenberg, spolupracující se sudetoněmeckým Landsmanšaftem (SL); o vztahu k Benešovým dekretům se nezmínil.

Tomáš Czernin má podobné zázemy jako Karel Schwarzenberg, pochází z rodu Czerninů, jeho matka je Lobkowiczová a manželka je Rakušanka. Tato krevní skupina měla velkou přednost, využívanou šlechtou

zejména v minulosti. Dobrý ráz tomu udávalo pojetí podobné Windischgrätzovu, že „Člověk u mne začíná u barona“.

Pohlédneme-li do historie, rod Schwarzenbergů, podobně i Czerninů, vynikal fanatickou podporou Rakouska-Uherska a nenávisť k ostatním, zejména slovanským národům. Vztah k Čechoslovákům vyjádřil již při obnově ČSR v roce 1918, v městské vídeňské radě, ministr zahraničí hrabě Czernin slovy: „...vůdci Čechoslováků, Jihoslavanů a Rumunů jsou nepřáteli Rakouska-Uherska. Masaryk je ohavná obluda. Jen Němci a Maďaři smejí v říši vládnout“. Vládnutí bylo tvrdě uplatňováno. Pripomínám, že za sokolské legitimace se také popravovalo; pro tento přestupek byl jako první zastřelen 23. listopadu 1914 sokolský pracovník Slavomír Kratochvíl z Přerova. Ostatní byli odesílá-

ni na frontu. Nelze se divit, že čeští vojáci přebíhali na frontě k ruské armádě. Rakousko-uherská persekuce se nevyhnula ani mnohým dalším českým občanům. Zvláště ostře bylo postupováno proti státním úředníkům a učitelům, propouštění českých státních úředníků postihlo, mimo jiné, i Vladimíra Vaška (českého básníka P. Bezruč).

Nedá se přehlédnout, že současné posílení kandidátky TOP 09 Tomášem Czerninem, shodnou krevní skupinou s K. Schwarzenbergem, je promyšleným záměrem k dotáhnutí protičeské, Schwarzenbergem proklamované kauzy Benešových dekretů, k Haagskému tribunálu. Projevem věrolomnosti je, že se dnes mnozí členové TOP 09, po vzoru svého bývalého předsedy, zaštiťují J. G. Masarykem, aniž by zkoumali důvody, proč tento vlastenec vyhlásil po příjezdu do vlasti výzvu: „odrakoušit se“.

S ohledem na již historické vyjádření ministra zahraničí Czernina o Masarykovi je nepochopitelné, proč se toto Masarykovo předsevzetí nedotáhlo do konce. Mohly se vyřešit i takové případy, které znepokojují české občany, což určitě bude nedávné umožnění šlechtickému rodu Walderode, aby se jim do vlastnictví vrátila řada nemovitostí, v celkovém objemu přes tři miliardy korun. Spíše by se mělo dořešit věčné odvolávání se šlechticů – zda kolaborovali či nekolaborovali s nacisty. Samozřejmě, že mnohý český člověk žijící v protektorátu, ví své.

Na internetu 7. července se objevila informace, podle níž poslanec Zbyněk Stanjura se vyjádřil, že „silnější“ než premiér Babiš, byl premiér Sobotka. Nechce se mi věřit, že by poslanec Stanjura mnohá vážná Sobotkova pochybení, buď nezaregistroval, nebo nesprávně vyhodno-

til. V tomto případě patrně rozhodoval podle „čárky za účast na demonstraci“. Nejvážnějším Sobotkovým pochybením je vysílání zástupců české vlády na sjezdy sudetoněmeckého Landsmanšaftu, za což byl také odstraněn z politiky. U SL to vyvolávalo iluze o české benevolenci v otázce přístupu k Benešovým dekretům, a začali plánovat konání sjezdů i v České republice.

Je docela možné, že po nalezení „nového“ člověka (silnějšího než současný premiér) můžeme očekávat i jeho zapojení. Nový přístup poslance Zbyňka Stanjura má příbuzné prvky s namlouváním Petra Fialy s Panevropskou unií, Otto Habsburkem a Berndtem Posseltem. Mají šanci? **ČENĚK M. KADLEC**

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

9. květen 2019 v Petrohradě

Město Petrohrad (Sankt Petěrburg) je pro turisty stále velice lákavé a také hojně navštěvované. V současnosti přijíždějí nejvíce z Asie. Kdo je tu poprvé a na krátký čas, nemůže zajisté v poznacích konkurovat tomu, kdo zde již „prošlapal boty“. Myslím, že je dost těch, kteří se sem rádi vrací, aby ve svém poznání opět postoupili o krůček dál. Ale vidět stejné věci se dá také rozdílně...

Nebudu zde vyprávět o zážitcích z návštěvy Ermitáže, Petropavlovské pevnosti či jiných skvostů. Vše jistě stojí za zhlédnutí a může nám mnohé objasnit a o mnohém poučit jako to, o čem jsme četli nebo slyšeli a čeho se nyní smíme dotknout. Je však také pravdou, že se lze přidat k milionům očí, které uvidí a jdou dál za dalšími a dalšími zážitky, nemaje čas, aby nějak pronikly do jejich života. Chci říci několik slov o dnu, který je zde mimořádný svým pohledem do minulosti, v době, kdy ti, jimž byla také přítomností, již kvapem odcházejí. 9. května je Den vítězství.

Po příletu a ubytování nám podala paní průvodkyně informaci, že zítra je svátek, ve městě bude mnoho lidí, uzavřené ulice a nebylo by možno uskutečnit jeho prohlídku, takže brzy ráno pojedeme do Petrodvorců. Ráno před vchodem do jídelny nás zdraví paní zapisovatelka, poprvé slyšíme „s prazdnikom“. Také zde začíná sváteční den. Samozřejmě víme něco o tomto dnu, ale jeho mimořádnost se umocňuje právě tímto pozdravem. Všichni, kdo se takto zdraví, jsou ve skutečnosti s ním v souznění. Po snídani vychá-

zím jako první na dvůr, který je dosud v příjemném stínu a udržuje svěží chlad jitra. Chci usednout na lavičku před vchodem. Ještě dříve však zastihne mne pozdrav „s prazdnikom“. Je od asi stejně staré ženy, která již zaujala své místo. Odpovídám: „s prazdnikom“ a usedám na druhou stranu lavičky. „Spasibo“ odvětví žena a po nočním tichu je jí zřejmě do řeči a tak mluví se mnou. Musím ji trochu zpomalit, abych rozuměl. Je také turistka. Přiletěla z Gruzie na svátek, její cesta letadlem oproti našim dvěma hodinám trvala čtyři... My však jedeme do Petrodvorců a pomalu se začíná scházet ostatní z naší skupiny.

Projíždíme dosud celkem prázdným městem kolem četných pamětihodností, staré zástavby až na konec města, kde zase vyrůstají nové byty a dále do míst, kam městští obyvatelé jezdí na „daču“ (chatu). Ty jsou velice rozdílné – od chatrného zahradního domku až k zděným vilkám. Pak již sídlo Petrodvorce se svými nádhernými sály a především parkem s fontánami. A pár set metrů odsud je břeh moře...

Odjíždíme zpět a ještě před polednem se dostáváme zpět do města. To je však na mnoha místech uzavřeno právě kvůli svátečnímu dni. Řidič nás vysadí kdesi na křižovatce a pokynem ukáže kudy kam. Nějak se dostaneme k hlavní Něvské třídě. Je velice teplo a svítí ostré slunce. Víme, že oslava Dne vítězství začala v ranních hodinách vojenskou přehlídkou a posléze pochodem „Nesmrtelného pluku“. A když přicházíme po několika hodinách, Něvská třída je stále v pohybu. Účastníci za-

Řeka Něva a Petropavlovská pevnost

Palácové náměstí

plnili šestiproudou silnici a jdou svižným krokem směrem k nábřeží Něvy, k Palácovému náměstí. Průvod doplňují vojenské písně a zvolání „Urrá!“ nebo „Paběda!“ Většina chodců je vyzdobena svatojiřskou stuhou, někteří mávají praporečky. Je to zcela spontánní průvod. Proti průvodu na střeše vysokého domu se na veliké obrazovce promítají portréty hrdinů. Něvská třída je konce a začátku nedohledný průvod lidí. Silnice i chodníky jsou člověk vedle člověka, ale jako zázrakem nikdo si nepřekáží. Všichni jdou volně. V Nesmrtelném pluku vidíme zúčastněny všechny generace. Před sebou nesou, avšak bez okázalého patosu, portréty svých blízkých – účastníků války. Jsou to jednotlivci i dvojice, ale ponejvíc celá rodina kráčeje tak ve stopách svých hrdinných předků. Jasně tváře zrači odhodlání, jdou pevným a radostným krokem, vyznačují naději v duchu příkladu svých blízkých, jejichž portréty svírají. Ohlédneme-li se, jejich duše zahlédneme v symbolech jeřábů nad

vodami petrohradských říček a propojovacích vodních toků. Je to oslava a vzdávání díky těm, kteří se obětovali pro vlast.

Po čtrnácté hodině je průvod ukončen, ale ulice zůstanou až do nočních hodin provozu uzavřeny. Odešli jsme na oběd a na hotelový pokoj. Zjišťujeme, že všechny televizní stanice mají do večera vyhrazený čas právě k tomuto svátečnímu dni. Vskutku státní svátek. S lítostí se nám vybavují naše sváteční dny doma, které bývají jen příležitostí k volnu, když minulost jsme hodili za hlavu... Ještě nikdy v životě jsme neviděli tolik lidí pohromadě. Snad trochu s nadsázkou jsme si říkali „to je snad milion lidí“. Druhý den nám paní průvodkyně sdělovala, že podle veřejných odhadů se oslavy Dne vítězství v Petrohradě zúčastnilo „téměř milion lidí“. Tedy pro nás žádné překvapení, odhadli jsme dobře.

K večeru zaplní, nyní už více mladí lidé, několikakilometrové nábřeží Něvy, kde ve 22.00 hodin je zahájen ohňostroj na počest vítězství ve Vel-

ké vlastenecké válce. Mnoho turistů jej také sleduje z lodí na řece, jichž se poslední půlhodinu sjelo snad více než sto. Výbuchy mžikem předcházejí rozličné obrazce, které se rozvírají nad řekou. Opět je doprovází jásavé „Urrrá!“ a „Paběda!“ Ohňostroj končí, jdeme k hotelu Něvskou třídou, slyšíme houkání projíždějících policejních vozů a za nimi po šíře třídy kropicí vozy. Uklízet není co, nikde nic pohozeného. Někteří opozdilci uskakují ze silnice. Za těmito vozy se již obnovuje provoz. Vstupujeme do výtahu, za námi dobíhá mladá žena. Zdraví nás dnes naposledy svátečním pozdravem „s prazdnikom“. Uvažuje, že jsme Poláci. Ne, my jsme Češi... a ona byla v Praze a velmi se jí líbila.

Druhý den na stejné třídě navštívujeme pamětní desku zasypanou květy, většinou rudými karafiáty, mezi nimi svatojiřské stuhy. Připojujeme československou trikoloru jako výraz naší vděčnosti za osvobození.

O. J. HORKOVI

Putin slíbil občanům zlepšení života

Naléhavé problémy ruské ekonomiky a snižování životní úrovně obyvatel byly v centru každoroční besedy prezidenta Vladimíra Putina s občany, kterou 20. června vysílaly centrální ruské televizní a rozhlasové kanály.

Putin beseduje s občany od roku 2001. Počet dotazů se v posledních letech ustálil kolem 2,5 milionu, letos je ale o milion nižší.

Velká většina dotazů se týkala regionálních a místních problémů, stavu ekonomiky, zdravotnictví, bytového hospodářství, životního pro-

středí a zásobování. Průběh besedy bývá v Rusku ostře sledován.

Gubernátoři, šéfové regionálních samospráv a ředitelé komunálních služeb doporučení, připomínky a příkazy hlavy státu pečlivě sledují. List Izvestija napsal, že odstraňování problémů v ruských regionech, na které si občané Putinovi stěžují, začíná mnohdy ještě dřív, než prezident na dotaz stěžovatelů odpoví.

Víc než v minulosti musel Putin reagovat na dotazy znepokojených občanů ohledně pětiprocentní inflace, nízkých rodinných rozpočtů, ne-

dotatku pracovních příležitostí či problémů s likvidací komunálního odpadu. Stížnosti na platy učitelů nebo zdravotníků v přepočtu kolem 5000 až 8000 korun měsíčně, běžné v ruských regionech kalily radostnou atmosféru přítomnosti hlavy státu. „Lidé píší, že život je těžší, kdy bude lépe?“ ptali se moderátoři prezidenta.

Putin hovořil o „vnějších šocích“ západních sankcí, jimiž Rusko přišlo asi o 50 miliard dolarů (1,1 bilionu Kč), ovšem EU ztratila 240 miliard dolarů, ale také o problémech

ruského vnitřního trhu, které vyvolávají propad reálných příjmů obyvatel. Průměrný plat se v Rusku pohybuje kolem 45 000 rublů (16 000 Kč), mnoho lidí ale na něj nedosáh-

ne, řekl prezident. Tendence je podle šéfa Kremlu příznivá, stát rozšíří o miliardy financování sociálních programů. Základem je zvýšení produktivity práce. (ČTK)

Bude opravdový služebník lidu nebo ponížený slouha NATO?

Ukrajinská ústřední volební komise potvrdila drtivé vítězství strany Služebník lidu v červencových předčasných parlamentních volbách na Ukrajině. Za tuto stranu kandidoval předtím na úřad prezidenta Volodymyr Zelenskij a vyhrál. Prezidentova strana získala většinu 254 ze 450 mandátů, takže vůbec nepotřebuje koaličního partnera k sestavení vlády. Sdílel to list Ukrajinská pravda na svém webu.

Do nového parlamentu se dostaly čtyři další strany: proruská Opoziční platforma Za život Viktora Medved-

čuka (13,5 % hlasů voličů a 43 křesel), jako třetí strana Vlast expremiéry Julije Tymošenkové (8,18 % a 26 poslanců), čtvrté je uskupení Evropská solidarita bývalého prezidenta Petra Porošenka (25 mandátů), pátá je liberální strana Hlas rockového muzikanta Svjatoslava Vakarčuka (20 zákonodárců). Z řad nezávislých kandidátů vzešlo 46 poslanců. Zbývající desítku zákonodárců představují zástupci dalších stran, kteří uspěli v jednomandátových obvodech, kde se rozhoduje většinou. Pokud by podle listu Vedomosti strana Služebník lidu vytvořila koalici se stranami Hlas a Vlast, měly by dvoutřetinovou vět-

šinu, umožňující jim v ukrajinském parlamentu měnit ústavu.

Zelenského strana Služebník lidu má nyní velikou historickou šanci změnit zjizvenou tvář země, zbrocenou krví a ekonomickými propady. Dokáže být opravdovou oporou národa nebo dál půjde válečnými zákopy zmaru a smrti a nechá se přitom zavléci do agresivního paktu NATO a stane se jeho poníženým slouhou?! Ruská diplomacie volby označila za „hlasování naděje“. Jejich výsledný obraz jenom potvrzuje, že Ukrajinci jsou „unavení politikou zastrásování a teroru, který rozsazoval předchozí režim.“ (ČTK, jel)

Vladimir Putin během více než čtyřhodinové besedy slíbil posluchačům růst reálných příjmů, investice do zdravotnictví a školství, snížení inflace a rozvoj infrastrukturních programů FOTO – ČTK/AP

Lež z Elysejského paláce

Francouzské bezpečnostní služby nenalezly stopy „ruských zásahů“ v protestních akcích „žlutých vest“. To je uvedeno v článku publikace Mediapart, známé pro svá politická vyšetřování. Francouzský prezident Emmanuel Macron oznámil takovýto ruský zásah s pomocí televizního kanálu RT a agentury Sputnik. Článek se jmenuje „Emmanuel Macron – král falešných zpráv“ a je věnován odhalení případů veřejných lží. Připomíná, že 31. ledna v rozhovoru

s francouzskými novináři v Elysejském paláci Macron popsal hnutí Yellow Vests jako předmět „manipulace radikálních sil s pomocí zahraniční moci: Putinova Ruska“. Bylo naznačeno, že Rusko šíří svůj „diskurz prostřednictvím RT a agentury Sputnik“. „Francouzské zvláštní služby DGSI a DGSE však nezjistily žádné známky vměšování Moskvy. A Elysejský palác se nikdy nechtěl podílet o své zdroje v tomto případě,“ říká článek. russian.rt.com

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Kříže nad Jindřichovicemi

Mauzoleum srbských zajatců v Jindřichovicích (ČR, okres Sokolov), je místem věčného odpočinku 7100 Srbů a 189 Rusů, kteří zemřeli v koncentračním táboře za první světové války. Ze vzdálených krajů Srbska sem byli přiváděni zajatci, bojovníci i civilisté a umírali zde za nejsurovějších podmínek. Jen tímto zajateckým tábořem prošlo přes 40 000 lidí.

Nádherná krajina podhůří Krušných hor byla svědkem utrpení lidí, kteří byli vinni pouze tím, že nesklonili hlavy před zběsilým nepřitelem, bránili svoji zemi, svoji řeč, Slovanstvo. Jindřichovice jsou jenom jedním z mnoha pohřebišť, kde leží posmrtné pozůstatky lidí, kteří nikdy neváhlili za hranicemi své vlasti. Od nejsevernějšího bodu Norska až po tureckou Ankaru, pohasly životy mnoha pokolení srbského národa.

Dějiny se kdoví po kolikáté opakovaly (a opakují). Mocní dávají na odív svou sílu, rozdělují a znešťávají národy podle svých prospěchářských cílů a zájmů určují jejich osudy.

Zajatecký tábor v Jindřichovicích posloužil jako prototyp ještě strašnějších táborů smrti – Osvětimi a Mathausenu. Pohlédnete-li na dokumentární snímky z jindřichovického tábora z první světové války, nemůžete si nepovšimnout zarážející podoby s fotografiemi z koncentračních táborů fašistického Německa. Stejný řád smrti, baráky, živí kostlivci, márnice, otrocká práce, smrt. Jenom uniformy pánů a strážců tábora jsou jiné.

„V dějinách lidského pokolení nic nezpůsobilo takové zlo jako snaha velikých mocností, upravit si svět podle svých představ, donutit druhé národy, aby se zřekly vlastní svébytnosti a svého národního programu. Válka je zlo i pro poražené i pro vítěze.“ To jsou slova Djoka Stojčičiče, někdejšího mimořádného a zplnomocněného velvyslance svazové republiky Jugoslávie v České republice ze dne 12. 8. 1996 v Praze.

Za války v letech 1914–1918 věznilo Rakousko-Uhersko zajaté srbské vojáky v táborech pro Srby. Proti zásadám haagské úmluvy internovalo ze Srbska i ženy, starce a děti, pochytané v průběhu válečných operací a věznilo je v táborech, z nichž nejmasovější byly Jindřichovice.

Haagské úmluvy se nedodržovaly. Táborové osazenstvo od velitele až po strážné vězně bili a trestali je způsobem, jaký se mohl zrodit jen v bujně fantastické katů. Mnozí vězňové byli zabiti, aniž kdo vyšetřil, proč a kdo se vraždy dopustil.

Podmínky v táborech byly tak hrozné, že tu vězňové mohli jenom umírat a ne přežít. Každého dne ke třetí hodině odpolední opouštěl tábor smutný průvod. Vpředu byl nesen kříž a za ním následovaly rakve se zemřelými. Podle toho, kolik jich bylo, buď na ramenou spolutrpicích, anebo na vozích. Těla byla vyjímána z rakví, kladena do společného hrobu a rakve se vracely zpět, aby se

Obnovená kostnice mauzoleum

NEZAPOMÍNÁME. Metropolitě českých zemí a Slovenska vладыka Dorotej, vладыka Kryštof, v popředí vpravo otec Tichon Bondarenko, s pravoslavnými věřícími v kostnici v září 1999

Foto z bombardování Bělehradu roku 1999. Agresori se ze začarovaného kruhu ještě nedostali. Ale srbský národ žije a nedá se zlomit

v nich mohli převézt noví mrtví. Ti, kdož dnes nesli na ramenou mrtvé druhy a pohřbívali je, názití i sami byli nesení v průvodu a pohřbívaní.

Srbský národ se konce první světové války dočkal s 30% vybitého obyvatelstva, se zničeným a vydrancovaným hospodářstvím, s vojenskými hřbitovy hustě rozestými po severní Africe a celé Evropě. Nacházel se pod hranicí své biologické existence.

Úkolem těch, kdo přežili a nového státu bylo se o tyto mrtvé důstojně postarat.

Vláda Království Srbů, Chorvatů a Slovinců (SChS) vyřešila problém srbských vojenských hřbitovů na území Československa francouzským způsobem, t. j. exhumovat ostatky a uložit je v kostnicích. Návrh na vybudování kostnice mauzolea v Jindřichovicích předložil církevní dohláze Milivoj Crvačanin.

Ministerstvo pro církevní záležitosti Království SChS vydalo 6. června 1928 nařízení, aby byla podle návrhu tohoto kněze vybudována kostnice mauzoleum pro ostatky zemřelých a pohřbených vězňů tábora. Příprava a výstavba kostnice mauzolea v Jindřichovicích a exhumace posmrtných pozůstatků srbských vězňů probíhala v letech 1926 – 1932. Pozůstatky každého jednotlivce byly vloženy do zvláštní dřevěné schránky (70x30x30 cm).

Kostnice mauzolea byla vybudována na nejvyšším bodě z něhož je vidět na místo tábora, na místo utrpení a smrti mučedníků, aby věčně vydávala svědectví o tragédii nevinných lidí, aby obviňovala šílené zlosyny a burcovala svědomí lidstva, aby včas předešlo pokusům o zločiny nové.

VYSVĚCENÍ KOSTNICE

Vysvěcení kostnice v Jindřichovicích se konalo 8. července r. 1932 pod záštitou prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka a krále Jugoslávie Alexandra I. Karadžordževiče. Přítomni byli zástupci vlád obou zemí, vojsko, námořnictvo, Sokolové. Okolo byly obrovské zástupy lidí ze všech slovanských zemí. Po zaznění jugoslávské a československé hymny sloužil zádušní mši jménem patriarchy nišský vладыka Dositej za asistence podkarpatského vладыky Damaskina, vладыky ruského Sergeje a vладыky pravoslavné církve v Československu

Gorazda. Na to byly položeny věnce prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka a krále Jugoslávie, Alexandra I. Karadžordževiče. Celkem bylo položeno 30 věnců. Nišský vладыka Dositej jménem patriarchy vysvětil mauzoleum a schránky s posmrtnými pozůstatky obětí tábora a pokropil je vodou ze šesti srbských řek, jako symbol smutku a slz příbuzných a občanů Srbska, kteří se nemohli se svými zesnulými rozloučit.

Nakonec vладыka Dositej řekl. „Trpký byl osud všech slovanských národů, ale nejtěžší byl osud srbského národa. Útěchou pro nás je, že tento společný hrob leží v bratrském Československu, které spravuje moudrý státník T. G. Masaryk. Českoslovenští bratři a sestry budou střežit tento společný hrob místo nás, kteří jsme daleko.“

Dále hovořilo mnoho osobností, z Parlamentu, Sokola, ruské emigrace a za církev v Československu pravoslavný vладыka Gorazd, který prohlásil, že Jindřichovice budou trvalým a pevným poutem mezi našimi národy.“

OBNOVA A REKONSTRUKCE MAUZOLEA R. 1996:

Památník mauzoleum, který byl v letech po druhé světové válce

v péči pouze jediného místního obyvatele bez prostředků na jeho údržbu, stal se předmětem péče nejvyšších představitelů Svazové republiky Jugoslávie v České republice. Památník ještě před rekonstrukcí poškodili neznámí zloději, kteří v polovině r. 1995 odnesli okrasné měděné desky ze zdi, měděnou střechu a dveře. Velvyslancem SRJ podniklo kroky, aby se památník nejprve zaštitil od další zkázy a pak byla zahájena akce pro jeho obnovu. Prostředky na rekonstrukci z podnětu velvyslancem SRJ v čele s velvyslancem Djoko Stojčičičem, zajistilo ministerstvo kultury Srbské republiky, vláda České republiky a donátoři, srbsí podnikatel, kteří žijí a působí v České republice. Památník obnoven v r. 1996. Na závěr opět slova tehdejšího velvyslance SRJ Djoka Stojčičiče:

„Světová a evropská civilizace se nedostane ze začarovaného kruhu, v němž se točí, dokud nepohlédne pravdě do očí, nemůže se klást rovnítko mezi obětí a vrahy, nemohou se věčně trestat ti, kdož hájí svá ohniště a nemůže se jim upírat právo na existenci a místo pod sluncem dané jim Bohem a patřící jim právem života a bytí.“

NATAŠA WEBEROVÁ

Použito publikace vydané po obnově mauzolea v r. 1996

Vítězství Novaka Djokoviče

Djokovič ukázal, že je tenisový král i na trávě. V památném souboji udolal rekordmana Rogera Federera. Bylo to nejdelší finále v dějinách Wimbledonu. Radost

s ním prožívala i redakce SV, která tímto srbskému vítězi srdečně blahopřeje.

(nw)

Právo,

pondělí 15. července 2019

Helena Malířová: VARDAR

Jak tlupy vojska bojem zdivočelé,
Tvé, Vardare, se vlny ženou dál,
Svit měsíční v nich modrým stříbrem vzplál
A zmlkly trubky, bubny, město celé.

Je nebe plno vlnek oblakových
A posvátných a smírných úsměvů,
A srdci sladko, lehko do zpěvu,
A píseň zvučí v jasných tónech nových.

Bůh vyslyšel, co kryla duše na dně:
Mé něhy moře trpícím dal pít,
Mou teplou dlaň on vstavil jako štít
Před skráně potem smrti zvlhlé chladně.

Můj bože, dík – Na mostu Dušanovu
Jsem stanula a hledím ve vln spád.
Nad řekou strmí starý carův hrad,
A nové Srbsko nových plno rovů...

Můj bože, dík – Smím rozdat svoji něhu,
I oči hrdinů smím zatlačit,
I se živými nový život žít,
A slyšet Vardar hřmítí v divém běhu...

Skopje, 9. XII. 1912

Jako jakýsi prolog k této edici předesíláme dosud neznámou báseň Vardar, kterou Helena Malířová napsala ve Skopji 9. prosince 1912. V rukopisné podobě se dochovala v její pozůstalosti a byla určena pro časopis Zlatá Praha, kde však z neznámých důvodů nevyšla.

Tou básní je mi Helena Malířová velice blízká (n.w.)

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Umělecký vývoj hudebního skladatele

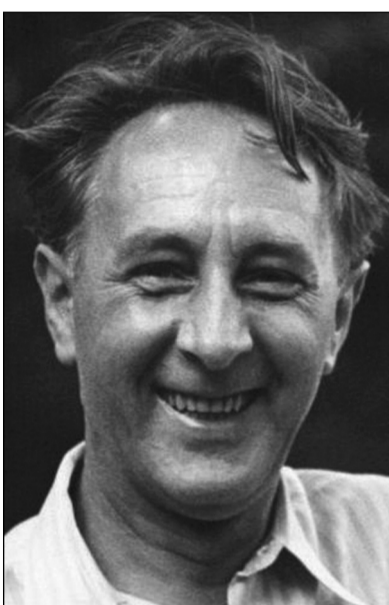
Bohuslav Martinů se narodil 8. prosince 1890 ve věžní místnosti chrámu svatého Jakuba v Poličce. V letech 1906 – 1910 studoval na pražské konzervatoři jak studium hry na housle, tak i skladby, na varhanním oddělení a přestože obě studia nedokončil, působil v letech 1922 – 1923 jako houslista a úspěšný skladatel v České filharmonii. Stal se též žákem Josefa Suka na mistrovské škole pražské konzervatoře.

Od roku 1923 žil v Paříži, kde studoval u skladatele Alberta Roussela. Stal se obdivovatelem pařížské hudby, která postupně přecházela z impresionismu na jazz a folklór. Nejvíce inklinoval ke Stravinskému a jako do jisté míry jeho epigon začal komponovat skladby inspirované lidovou hudbou, což se projevilo hlavně v pantomimickém baletu Špalíček. Podobně tak jako Stravinskij, tak i on, brzy a s úspěchem, komponoval jazzové skladby, např. Jazzovou suitu, balet Kuchyňská revue nebo operu Tři přání. V třicátých letech minulého století byl Martinů ovlivněn novoklasicismem a na texty Jiřího Muchy zkomponoval kantátu pro baryton, mužský

sbor a orchestr s názvem Polní mše, již věnoval československým dobrovolníkům na francouzské frontě. Jeho závažným dílem se v té době stala opera Julietta, kterou v podstatě Martinů opouští novoklasicistní styl a používá jakýsi harmonický postup moravské modulace, jenž je později v literatuře nazýván jako „Juliettin spoj.“

B. Martinů se v roce 1926 seznámil s Charlotte Quennehan a v roce 1931 se s ní oženil. Když ale byla Francie obsazena, uprchli společně v roce 1941 do USA, kde zůstali až do roku 1953. Ve Spojených státech začal komponovat symfonie, které se vyznačovaly jakousi spontánností, rytmickou svěžestí a značnou fantazií. Napsal Symfonii č. 6 Symfonické fantazie a dílo Fresky Piera della Francesca s notnou dávkou imaginace. V posledních letech svého života se začíná znovu obracet k základním otázkám lidské existence, což se projevilo především v Řeckých Pašijích a v Eposu o Gilgamešovi.

V roce 1946 vyučoval na Berkshire Music School, byl jmenován profesorem skladby na Princeton University v New Jersey a rovněž učil

Bohuslav Martinů

na Mannes of Music v New Yorku. V roce 1952 získal americké občanství.

Je opravdu obtížné vybrat ze stovek jeho opusů nejvýznamnější skladby. Přesto se o to pokusím. Za mimořádné a pozoruhodné skladby považuji: Operní burlesku Voják a tanečnice, Slavnostní ouverturu k všesokolskému sletu 1932, hudbu k filmu Marijka nevěrnice, Čtyři

madrigaly pro hoboj, klarinet a fagot, Památník Lidicím (pro symfonický orchestr), cyklus písní na texty moravské lidové poezie Písničky na dvě stránky, kantátu pro sóla, smíšený sbor a instrumentální doprovod Mikeš z hor a Izaiášovo proctví.

Zvlášť jsem si ponechal jeho kantátu pro soprán, alt, baryton, recitátora, ženský sbor a doprovod (dvoje housle, viola a klavír) Otvírání studánek na text básníka Miloslava Bureše. Vím o tom, že v roce 1956 natočil režisér A. F. Šulc film Otvírání studánek a v roce 1981 natočil režisér Vladimír Sís hudebně-poetický televizní film téhož názvu s hudbou Bohuslava Martinů.

Ale já chci popsat provedení této nádherné a hluboce filozofické skladby v květnu 2010 na zahradě ZUŠ v Jilemnici, již jsem se tehdy zúčastnil. Byl to opravdu zážitek, na

ktej se nezapomíná. Jediným způsobem zpívaly ženské sbory Jizeranu Semily, Foerstru Jičín a Bořivoje Lomnice n. P., půvabně recitoval Jaroslav Vávra, předseda ObV UČPS Hradec Králové a František Koudelka, můj kolega z Pěveckého sdružení pražských učitelů, se vroucně zhostil barytonového sóla. Nelze nezpomenout ani na zdařilou choreografii Markéty Kulichové, která navrhla, nastříhala a ušila potřebné kostýmy.

Bohuslav Martinů v roce 1953 opustil USA a od té doby žil převážně ve Francii, Itálii a Švýcarsku. Od roku 1956 vyučoval jako skladatel na Americké akademii v Římě. Zemřel 28. srpna 1959 ve švýcarském Liestalu a byl pohřben v Schönenbergu poblíž Basileje. V roce 1979 byly jeho pozůstatky převezeny do rodné Poličky.

MILOSLAV SAMEK

Nezapomenutelný zážitek

V Paláci Žofín v Praze proběhl ve čtvrtek dne 25. 7. Mezinárodní sborový koncert a hudební festival.

Na programu vystoupil folklorní soubor „Hajdaláci“ s moravskými písněmi a tanci, Kantiléna Choir ze Slovenska, kdy na závěr jeho vystoupení zaznělo „Proč bychom se netěšili“, což bylo od českých diváků přijato s velkým nadšením. Dirigoval Jozef Chabroň. Zazněly čínské lidové písně, obdivovali jsme čínské umělce, mladé lidi,

děti hrající na čínské lidové nástroje, které mnozí z nás viděli poprvé v životě. Nejvíce na nás zapůsobilo vystoupení dětí tchajwanských domorodců v jejich nádherných lidových krojích. Bylo to něco úžasného. Na závěr vystoupení zazněl sborový zpěv všech účinkujících zpěváků a hudebníků pod taktovkou dirigenta Martina Schebesty. Byl to opravdu nezapomenutelný zážitek, na který budeme dlouho vzpomínat.

NATAŠA WEBEROVÁ

Cyril a Metoděj a zdanění církevních náhrad

Začátkem léta, stejně jako každý rok, tak i letos jsme oslavili příchod věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. V médiích sledujeme neustále se opakující boj o zdanění náhrad církevních restitucí, a proto se pojďme na celou problematiku podívat z jiné strany, možná až poněkud kontroverzně.

Slovo kontroverzně z předcházející věty bychom ale možná měli hned opravit. Jedná se přeci o majetek církve svaté, který má být zdaněn. Kde byl ale počátek celého problému? Již tradičně jsme v červenci v období křesťanských svátků příchodu Cyrila a Metoděje několikrát četli nebo slyšeli, že oba tito světci byli zakladateli naší kultury. Toto tvrzení ovšem není tak zcela pravda. Kultura se totiž může projevat jak v té duchovní, tak ale i v té hmotné rovině.

V té duchovní jsme měli dávno před příchodem věrozvěstů ze Soluně celistvou kulturu projevující se uctíváním Matky Země, Slunce, posvátných přírodních živlů a duchovna našich předků. Tuto kulturu právě Cyril s Metodějem nejenže nezaložili, ale naopak ji ničili a zakazovali.

DEMOKRACIE ČI DIKTATURA?

V duchovní rovině jsme měli už dávno před jejich příchodem společenské zřízení, které se dnes označuje jako rodová demokracie apod. Ta je našim dnešním neoliberálním požadavkům společnosti mnohem blíže než církevní diktatura, kterou známe z let následujících – spojení církve s mocí politickou, politické čarodějnické procesy, hromadění majetku a život v přepychu církevních aparátčků.

Zničení původní kultury

Staroslověnština jako stará církevní slovanština neboli liturgický jazyk, přece nebyla ve velkomoravském období žádnou novinkou. Všechny slovanské kmény spolu komunikovaly, společenství fungovala, posvátné obřady probíhaly v původním jazyce. S příchodem Cyrila a Metoděje přišla také doba bezdůvodného kácení posvátných hájů (doloženo na našem území), ničení soch a původních svatyní (doloženo na Rujáně při dobytí Arkony nebo na Kyjevské Rusi) nebo ničení jakýchkoliv památek spjatých s původní slovanskou kulturou.

A CO PÍSMO?

Po příchodu Cyrila a Metoděje začali Slované používat jako písmo Hlaholici. Ta ale dozajista nebyla prvním písmem, kterým Slované zaznamenávali svou komunikaci. Bohužel vinou křesťanského fanatismu ničení všeho pohanského se nám mnoho důkazů nedochovalo. Předkřesťanské slovanské písmo se označuje také jako slovanské runy, runové písmo či runice. Mělo být Slované používáno do doby přijetí křesťanství.

POČÁTEK TOTALITNÍHO REŽIMU

Přicházející křesťanství se zapsalo do života Velké Moravy také vytvořením Soudního zákoníku pro lid, ve kterém se zakazovala původní duchovní kultura. Tento Metodějův totalitní zákon stanovoval dokonce tresty za dodržování původních slovanských tradic a to ne právě malé. Hrozilo například propadnutí celého majetku (i celé vesnice) ve prospěch milosrdné církve.

Dále zákon stanovoval různé tresty od šikanování, hladovění až po mučení a zmrzačení. Právě tento zákon dal později církvi do rukou základ pro vznik inkvizice.

Cyril a Metoděj nezaváděli křesťanství, ale církev, což je podstatný

rozdílný. Důkazem tohoto je zmíněný zákon, který nebyl milostivý na způsob Ježíšova učení, ale byl psaný tak, aby se církev, pokud možno, co nejvíce obohatila a zároveň zničila původní kulturu a identitu jednotlivých národů. Jedním z následků byla i dlouhodobá ztráta občanských svobod, která vyplynula z poddanského a nevolnického postavení domácího obyvatelstva.

POHAN A POHAN?

Opakované odmítání křesťanské víry bylo církví označováno jako pohanství a lidé jako pohané. Přitom nádech tohoto slova byl zcela jasně pejorativní. Na rozdíl od dnešních pohanů, kteří se tak označují záměrně a dá se říci, že i s hrdostí. Ovšem, takové rozdělování občanů, které církev prováděla, bychom dnes mohli považovat za šíření nenávistné ideologie, která je v rozporu s Ústavou ČR.

KULTURA BYLA, JE A BUDE

Na závěr můžeme konstatovat, že skutečně věrozvěstí ze Soluně nepřinesli žádnou kulturu. Starověká Čína, Egypt, Mezopotámie a další jsou důkazem existence vyspělých civilizací dávno před „vymyšlením“, křesťanství. Středoevropská kultura kruhových svatyní, astronomické znalosti předků, kalendář a další poznatky jsou důkazem, v devátém století se vlastně nestalo nic tak převratného, jen se k moci začala dostávat jedna nová totalita.

Křesťanství je pouze jedním z výhonků duchovní kultury našeho národa a lidstva. Ano, jedná se o důležitý výhonek, ale neměli bychom se tvářit, že jde o celý strom. Bez kmenu původního duchovna by nemohlo být ani nových výhonků – křesťanství – tedy jednou z vícero podob naší kultury.

JAROSLAV SVOBODA

Perunův den předci slavili medovinou a pivem

Současné tradice lidové kultury jako jsou všemožné obyčeje a svátky sahají až do dávné lidské minulosti. Na našem území se většina zvyků udržela od dob starých Slovanů. A tak právě nyní v letních měsících můžeme slavit nejen nejznámější Kupaldné svátky, které souvisejí s letním slunovratem, tak i Perunův den.

Svátek patrně nejvýznamnějšího slovanského boha, hromovládc a válečníka, slaví všichni Slované na rozhraní letní a zimní poloviny roku. Perunův den byl slavností všech zemědělců. Za svůj největší svátek je však považovali bojovníci, kteří v častých srážkách s nepřáteli nasazovali své životy a chránili vlastní krví rodnou zemi.

OBŘAD MĚL DVĚ ČÁSTI

Samotný obřad se pravděpodobně také dělil na dvě části, zemědělskou a vojenskou. Zemědělci uctívali Peruna chlebem a solí a v průběhu léta prosili o seslání nebeské vláhy nebo naopak o ukončení dlouhodobých deštů. Říká se, že samotný déšť v tento posvátný den dokáže očistit člověka i dobytek od veškerých kouzel a má moc vyléčit i různé nemoci. Vojáci světili během Perunova dne své zbraně, mládenci byli přijímáni do řad válečníků, konaly se rituální souboje a nakonec se všichni zapojili do her, dnes bychom řekli sportovních, ve kterých nechyběla

síla, rychlost, odvaha či bystrý zrak.

JEDLO SE MASO A PILA MEDOVINA

Jako hlavním obřadním jídlem bylo v tento den hlavně maso, především hovězí či skopové. Někdy nechyběla ani zvěřina a bezmasá jídla jako hrachová kaše, žitný chléb ze zrna nové úrody nebo pečivo z bílé mouky. Hlavními nápoji byla medovina, doma uvařené pivo a kvas.

SVÁTEK SI PŘEVZALI I KŘESŤANÉ

Ve venkovském pravoslaví zůstal úlohu Peruna svatý Eliáš (20.8.), u nás se pozůstatky Perunova dne projevují nejčastěji kolem svátku sv. Jakuba (25. 8.), ale novodobí rodnověrci jej slaví spolu se slovenskými bratry již ve druhé polovině července. Východní Slované se k novodobému svátku – dni sv. Eliáše – připravovali i celý týden dopředu. Pekly se obrovské pirohy a chléb z první mouky nové úrody, lisoval se tvaroh a vařilo pivo. Charakteristickou součástí oslav byla tzv. „bratčina“, což byla společná hostina, kterou uspořádaly všechny hospodyně ve vsi pro celou obec.

V Čechách je v současné době tento svátek spíše opomíjený a paradoxně, možná jedni z mála, kdo jej slaví jsou ti, kteří jej nejvíce nenáviděli – křesťané.

JAROSLAV SVOBODA

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Polská tragédie 1939

V květnu 1926 došlo v Polsku ke státnímu převratu. Nastolil autoritativní tzv. sanační režim, jež měl „ozdravit“ Polskou republiku od dosavadních častých změn vlády, politikaření a korupce... Na čele puče stál maršál Józef Piłsudski (hlava polského státu 1918-22). V nastalém období zůstal v postavení šedé eminence. Dlouhodobě nezastával žádnou státní funkci, vyjma pozice generálního inspektora Vojska polského. Základní roli ve vládních strukturách měli lidé z Piłsudského okolí. Stejně jako jejich „náčelník“ je spojovala rusofobie a germanofilské sklony. Typickou postavou tohoto souznění představoval plukovník Józef Beck, od roku 1932 polský ministr zahraničních věcí.

Dne 26. 1. 1934 je uzavřena polsko – německá smlouva o neútočení (pakt Piłsudski – Hitler). Příští rok Piłsudski zemřel. Jeho pohřbu v Polsku se zúčastnila reprezentativní říšskoněmecká delegace vedená H. Göringem a K. von Neurathem. V Německu vlály vlajky na půl žerdi, a v Berlíně se konala za zesnulého tryzna... Sanační režim se za tři léta nato iniciativně podílel na ponižení, okleštění a oslabení Českoslo-

vala Polsku dle versailleské mírové smlouvy přístup k moři) a svobodného města – přístavu Gdaňsk. Záležitosti měli být postupně řešeny, samozřejmě v německý prospěch. Během návštěvy se Ribbentrop konkrétní odpovědi nedočkal.

Když Německo předložilo tyto požadavky znovu v březnu, reagovalo na to Polsko už částečnou mobilizací. Ale ještě 26. března 1939 nechal Beck poslat do Německa přípis, v němž se dožadoval uznání polského příspěvku pro záměry Třetí říše. Dostal za to pozvání do Berlína k vyjasnění situace, místo toho si odletěl do Londýna. Přivezl odtud bezpečnostní garanci Polsku od V. Británie v případě napadení. Přitom sanační režim celé jaro a léto mařil jakoukoliv možnost vojenské spolupráce proti agresí mezi Sovětským svazem, V. Británií a Francií. Na přímý sovětský dotaz o možnosti případné pomoci Polsku, polský vyslanec v Moskvě W. Grzybowski odpověděl, že s něčím takovým jeho vláda vůbec nepočítá...

Dne 28. 4. 1939 Němci vypověděli pakt s Polskem. Oficiálně se zdůrazňovalo, že následovníci Piłsudského zradili odkaz velkého přítele vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera. Goebbelsovská propaganda rozjela naplno přípra-

měli pouze slova jako čest, odvaha a sláva polského vojáka.

V polovině června 1939 byly vydány německé prováděcí rozkazy k polskému tažení, jež mělo začít 26. srpna. Kvůli horečné diplomatické aktivitě po oznámení německo-sovětského paktu se datum posunulo na 1. 9. 1939. Německá wehrmacht k němu soustředila rozhodující počty tehdejších svých sil. Rozdělené do skupin armád Jih (německé Slezsko, Slovensko) generála G. von Rundstedta a Sever (Pomořany, Východní Prusko) generála F. von Bocka. Záměrem byl kleštovitý postup na Varšavu, odříznutí Polska od Maďarska a Rumunska. Taktika tzv. bleskové války zdůrazňovala důležitost tankových a motorizovaných formací, podporovaných moderním letectvem.

Polská armáda byla pravým opakem. Už po smrti Piłsudského generální štáb konstatoval zaostávání ve srovnání s okolními státy. Došlo k vypracování plánu rozvoje a modernizace vojska (1937 až 1942). Do podzimu 1939 se z něho však uskutečnila sotva čtvrtina. Jedinou nadějí jak zabránit rychlé pohromě bylo opuštění obrany státní hranice a přenesení jejího těžiště na linii řek Visla, Narew a San. Takové řešení dávalo naději udržet se určitou dobu, za předpokladu, že Západ podnikne účinnou ofenzívu. Obětovat předem velké části země (včetně hornoslezských průmyslových středisek) ovšem odporovalo polské mentalitě. Navíc šlo o etnicky polské území. Z 35 milionů obyvatel meziválečné Polské republiky totiž třetinu tvořily národnostní menšiny, jejichž oddanost k tomuto státu byla mnohdy sporná.

Polské mobilizační přípravy zahájené 24. srpna 1939 se komplikovaly přerušením po žádostech z Londýna. Licoměrní Britové na jedné straně znovu potvrzovali své bezpečnostní garance Polsku, na druhé kuloárově nadhazovali možnost „kultivované“ mocenské konference, jako před rokem v Mnichově, tentokrát na jeho účet. Všeobecná mobilizace byla vyhlášena až 30. 8., takže když začali dopadat první německé pumy, mnozí ze záložníků teprve cestovali ke svým útvarům...

Na severním úseku Němci zablokovali polské jednotky v pomofanském koridoru, z něhož se musely probíjet. Po střetnutí u Mlawy 3. 9. nezbylo Polákům nic než ustoupit. Už den předtím německá skupina armád Jih prolomila polskou frontu v prostoru Čenstochov. Armády Lodž, Kra-

Přetrvávajícím mýtem září 1939 jsou legendy o jezdeckých atacích Poláků proti německým tankům. Na předválečném snímku se polský hulánský pluk šikuje k přehlídce

kov, Prusy, Pomořany a Poznaň dostávají povel k stažení za Vislu. Vojenská situace Polska se den ode dne zhoršovala. Navzdory tomu, že polští bojovníci prokazovali divy statečnosti, stanuly tankové hroty německé 10. armády 7. září před Varšavou.

Velká Británie, a s ní chtě nechtě také Francie, vyhlásili 3. září 1939 Německu válku. Ve Varšavě před ambasádami obou těchto států došlo k oslavným manifestacím. Všichni očekávali, že co nevidět začnou akce britského námořnictva a letectva.

Francie rozvine rozsáhlou pozemní operaci. Nechyběly prostředky, ale vůle. Sliby, které polští vojenští činitelé slyšeli při poradách francouzského a polského generálního štábu v květnu 1939, byly cynickou pózou. Francouzi sice zahájili propagační výpad do Sárska, aby se do 4. 10. stáhly zpět... Západní mocnosti „se založenými rukama přihlíželi zničení svého polského spojence“, napíše v pamětech Ztracené vítězství hitlerovský polní maršál Erich von Manstein.

Dne 5. září 1939 přesídlil polský prezident Ignacy Moscicki a vláda do Lublinu. Těžkou psychologickou ránu odporu znamenal odchod hlavního velitele maršála Rydz-Šmiglyho, přesunujícího své stanoviště do Brestu. Tím prakticky ustalo koordinované operační vedení. Nyní vlastně záleželo na schopnostech velitelů jednotlivých uskupení. Takovým byl generál T. Kutrzeba, velitel armády Poznaň, který připravil a provedl úder do nekrytého boku německé 8. armády (bitva na Bzuře). Zpočátku se manévry vyvíjely úspěšně, ale zaskočení Němci brzy zareagovali. Využili nadvlády ve vzduchu a možnosti rychlého přesunu posil. Do poloviny září armádu Poznaň rozbili.

Předními organizátory obrany hlavního města se stali starosta S. Starzyński a posádkový velitel generál W. Czuma. Počáteční německý nápor byl odražen. Zápas na Bzuře poskytl obráncům oddech. Agresor změnil taktiku. Začal soustředěné letecké bombardování, k němuž od 18. září přibýlo dělostřelecké odstřelování. V této době byly polské divize zčásti zničeny, zčásti obklíčeny a zbylé soustavně ustupovaly. Německá wehrmacht vstoupila do předměstí Lvova a dobyla Brest.

Ráno 17. 9. 1939 sdělil sovětský lidový komisiariát zahraničních věcí vyslanec Grzybowski, že v důsledku zhroucení polského státu, vypovídá Sovětský svaz smlouvu o neútočení z roku 1932. Následkem toho Rudá armáda vstoupila do tehdejšího východního Polska, dnešní západní Ukrajiny a západního Běloruska. Rydz-Šmigly vydal rozkaz, aby jednotky při sovětské hranici nekladly odpor, kromě sebeobrany. Mezitím velitel Sboru ochrany pohraničí generál W. Orlik – Rückemann nařídil boj za všech okolností. Rozklad dosáhl hrozivého stupně a bez spojení nemohlo být velení. Dne 27. 9. 1939 kapitulovala Varšava. Devět dní poté se vzdal poslední větší polský svazek v poli generála F. Kleeberga.

Původci katastrofy Polska přešli do Rumunska. Někteří prozatím, jiní natrvalo zůstali (Rydz - Šmigly, Moscicki, Beck). Další (např. T. Sosnkowski) pokračovali na Západ, kde působili v polské exilové vládě a zahraničním vojsku. Polský národ doma čekalo šest let okupačního teroru a vyvražďování, jemuž učinilo přítrž vítězství protihitlerovské koalice, na kterém měl lví podíl Sovětský svaz a především jeho slovanské národy, na čele s národem ruským.

VLADIMÍR MLEJNECKÝ

Oběti hitlerovské okupace – pověšení polští civilisté

venska mnichovským diktátem Velké Británie, Francie, Německa a Itálie. To byl vrchol těchto „lábánek“.

V lednu 1939 zavítal říšskoněmecký ministr zahraničních věcí J. von Ribbentrop do Varšavy. Předložil zde plán definitivní likvidace ČSR, z níž měla Polsku připadnout většina Slovenska. Zato chtěl zvětšení německých hospodářských koncesí, „otevření otázky“ postavení německé menšiny, tzv. pomořanského koridoru (zaručo-

vu k odstranění dalšího „versailleského zmetku“. Stále více začal být zřejmý idiotismus „velmocenské“ politiky sanačního režimu. Polsko se dostalo do zoufalého geopolitického postavení. Prakticky ze tří stran jej obklopovalo Německo. Z východu pak Sovětský svaz s dvaceti lety rozporuplných vztahů, umocněnými ještě podepsáním německo – sovětské smlouvy o neútočení 23. srpna 1939. Beck a jeho soupeř maršál Edward Rydz – Šmigly pro to

Mýty druhé světové vojny

Katyň: represie sa odohrali v čase, keď bola oblasť okupovaná nacistami

Doslova pár hodín po tom, čo bola dňa 25. apríla 2019 v Bratislave predstavená kniha Prepisovali dejiny, uskutočnila sa 26. apríla 2019 v ruskom meste Tver udalosť venovaná tomu istému problému – falzifikácii histórie druhej svetovej vojny. V spoločenskej sá-

le Tverskej oblasti sa 26. apríla 2019 uskutočnil okrúhly stôl na tému Mýty druhej svetovej vojny. Medzi účastníkmi bol aj publicista Anatolij Vasserman. Okrem iného sa účastníci zaoberali propagandistickou kampaňou spustenou na jar 1943 ideológmi tretej ríše v sú-

vislosti s katyňskou otázkou o masovej poprave Poliakov pod Smolenskom. Účastníkmi bolo dokázané, že represívne operácie sa uskutočnili v čase, keď bolo toto územie ovládané Nemcami.

Jeden z účastníkov, Anatolij Vasserman, o tom hovorí:

„Nemci nepoznali mnohé iné fakty, ktoré v spojitosti s tým, čo oni už sami napísali, dokazuje ich nespornú vinu. To znamená, že aj keby neboli k dispozícii poznatky komise Nikolaja Niloviča Burdenka, aj tak materiály zverejnené samotnými Nemcami plne postačujú

k tomu, aby ich vina bola plne preukázaná“. Správu priniesla napríklad televízia Vesti tu:

<https://www.vesti.ru/videos/show/vid/796076/>

TIBOR KOREČKO

Stranu 7 pripravil a redigoval Jan Jelínek

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

Český Malín – Lidice volyňských Čechů

Ve druhé polovině 19. století odešlo z tehdejšího Rakousko-Uherska mnoho českých rodin, hledajících v cizině novou budoucnost. Řada z nich směřovala od roku 1868 na západní Ukrajinu do tehdejší Volyňské gubernie, kde bylo možné velmi levně zakoupit pozemky. Postupně zde založili více než 300 zcela českých obcí. Jednou z nich byl Český Malín založený v roce 1870 emigranty z Rakovníka, Lounska a Žatecka. Nikdo tehdy netušil, jak

tragický osud obec potká v letech druhé světové války.

Již 12. července 1943 večer se soustředily v okolních obcích německé jednotky a ráno Němci obec obklíčili. Ven se již nikdo nedostal, do vesnice však ochotně pouštěli. Pod záminkou kontroly osobních dokladů soustředili obyvatele na návsí a pak je vedli do sousedního Ukrajinského Malína. Tady došlo k rozdělení lidí do skupinek, které nahnali do několika budov v Ukrajinském a Českém Malíně, jež polili

hořlavinou a zapálili. Ten, komu se podařilo dostat ven, byl zastřelen. Počínali si velmi bestiálně – jeden z vojáků například zaživa nabodl na bajonet dvě malé děti a hodil je do plamenů.

Němci zavraždili v Českém Malíně 104 mužů, 161 žen, 65 chlapců a 40 dívek (všichni do 14 let), 26 Poláků a 4 Čechy z okolních vesnic. V Českém Malíně shořelo 68 domů a 223 stodol, stáje, sýpky a jiné hospodářské budovy.

Naživu zůstali jen ti, kterým nacisté nařídili odvoz uloupeného dobytka a dalšího majetku do nedalekého města Olyka. Při cestě se jim podařilo uprchnout. Zachránili se také ti, kdo zrovna byli na návštěvě u příbuzných, nebo odjeli brzo ráno pracovat na pole. Několika osobám se podařilo zachránit se přímo z hořících budov.

Proč byl Český Malín vyvražděn, nevíme, neexistoval k tomu žádný závažný důvod. Češi, kteří byli velmi schopnými zemědělci, podle vzpomínek pamětníků vzorně plnili všechny předepsané dodávky pro německé okupační orgány a vesnice se nepodílela ani na polském, ani na ukrajinském protiněmeckém odboji. Viníci malínského zločinu nebyli dosud zjištěni a vypátráni. Má se za to, že vrazi byli příslušníci nacistických jednotek Einsatzgruppen. Jejich se stal boj proti partyzánům a likvidace některých skupin obyvatelstva, například Židů.

Řada přeživších poté vstoupila do 1. čs. armádního sboru v SSSR a po válce se někteří obyvatelé, kteří vraždění přežili, usadili v obci Frankštát na Šumpersku, která byla v roce 1947 přejmenována na Nový Malín. **ROMAN ŠTÉR**

POTOMCI HUSITŮ?

Hřbety ohnuté
s rukou nataženou
žebrají o dolar
lezou po kolenou

A národ v hospodách
u piva nadává
jak ho ten nový pán
za grošík prodává

Jan Žižka z Trocnova
v hrobě se chvěje!
Co se to národe
s tebou jen děje?!
To naši bratři
jako ty skály
nad žulu tvrdší
proti všem stáli

Čekáte na Blaník
až přijde čas?
Své hledí zvedněte!
Vždyť rytíř blanický
spí v každém z nás

NATAŠA WEBEROVÁ

Husitské války

Výstava „HUSITSKÉ VÁLKY“ byla zahájena 18. července 2019 na Vítězném náměstí v Praze Dejvicích, za účasti veteránů, armády ČR, zástupců různých organizací a představitelů města Prahy.

Výstavu zahájil generál Schulc. Je dobře, že se připomínají takové události našich dějin, jako je doba husitská. Jan Hus, Jan Žižka, Jan Želivský a další, jsou nám po staletí z generace na generaci s úctou připomínáni. Obliba husitství v Čechách devatenáctého a počátkem dvacátého století inspirovala také československé dobrovolníky v první světové válce. Většina z nich považovala husity za svůj vzor. Hlavně v Rusku, kde mezi dobrovolníky panoval bratrský duch, který odvozovali z husitství a sokolství. Při formování 3. čs. střeleckého pluku začali jeho příslušníci nosit černé nárameníky s červenými kalichy. Po rozšíření čs. brigády na 1. čs. divizi dostala v létě 1917 přídomek „Husitská“. Husitství v symbolech a tradicích pokračovalo i v letech 1918 až 1939 u československé branné moci. Dávaly se čestné názvy útvarům dělostřelectva a jezdeckva. Husovo heslo „Pravda vítězí“ zmizelo za protektorátu ze standarty, ale nezmizelo zcela, jen se přesunulo na standarty, pod kterými bojovali příslušníci čs. jednotek v zahraničí. Přestože měly prapory pluků a oddílů rozličnou podobu, heslo a motiv lva se objevovaly na většině z nich. Prapory s heslem „Pravda vítězí“, se vrátili v r. 1945 jako symboly statečného boje Čechoslováků do osvobozené vlasti.

Na východní frontě byla u čs. vojenské jednotky v SSSR husitská symbolika užita i na bojové technice. V nově vytvořeném tankovém praporu, byl jeden z tanků T 34/76 30. 8. 43 slavnostně pojmenován „ŽIŽKA“.

Partyzánské skupiny, které se formovaly z výsadků ze Sovětského svazu, nesly rovněž jména husitských osobností. Na Českomoravské vrchovině tak působil výsadek, později partyzánská brigáda Mistr Jan Hus, na Beskydsku pak Jan Žižka. I některé domácí odbojové skupiny přejímaly husitské názvy. Příkladem může být skupina Palcát, která se na Popovicku vytvořila kolem výsadku Carbon.

Po roce 1945 byla husitská tradice v československé armádě stále přítomná zejména v názvech útvarů, které navazovaly na předválečnou

Husitský válečník s bojovým vozem byl ústředním motivem plakátu Františka Záhorského – Ziegelheima pro výstavu čs. legií konanou v Jekatěrinburku v r. 1918

Tankista československé armády před jezdeckou sochou Jana Žižky z Trocnova na pražském Vítkově, 1952
Foto (2x) – VHU PRAHA

a legionářská pojmenování. Po únorovém převratu v roce 1948 armáda nastoupila cestu k sovětizaci. Důležitou součástí tradic vedle čs. rudoarmějců, interbrigadistů a činnosti čs. jednotek v SSSR zůstal i odkaz husitství.

Místem významných událostí v životě armády se stal památník na pražském Vítkově, kde byla 14. července 1950 odhalena jezdecká socha Jana Žižky. Ve stejném roce došlo v armádě k zavedení nového stejnokrojového předpisu. Kromě převzetí většiny označení podle sovětského vzoru byla nově zavedena i jedna husitská inspirace. Šlo o označení velitelů na nejrůznějších stupních symbolem husitského palcátu na límcových výložkách. Od roku 1959 se palcáty přesunuly na nárameníky, kde se udržely až do 90. let.

Jména husitských vojevůdců se nadále objevovala v názvech vojenských útvarů a institucí. Nejznámější se staly vojenské školy, které nesly jméno Jana Žižky. Nejprve to byla Vojenská škola Jana Žižky z Trocnova v Moravské Třebové a později Vojenská gymnázium Jana Žižky z Trocnova.

Z publikace „Husitské války“ vybrala NATAŠA WEBEROVÁ

Sudet Posselt a čeští kolaboranti

Prezident Beneš správně pověděl již v Londýně, a též po osvobození, proč byl odsun čs. Němců alias sudetů, nezbytný. Zabránil hroznému masovému masakru a občanské válce následující po osvobození, pokud by Němci zůstali jako menšina v republice. Nyní se děje opak.

Praporečník landsmanů Posselt si notuje s českými kolaborantskými politiky, jak bude skvělé, když se uspořádá příští sraz sudetáků u nás. Nehledě k tomu, že je to od Posselta nesmírná, doslova protektorátní drzost, má samozřejmě příznivou odezvu v kruzích našich kolaborantských politiků, kam se bohužel propadla i část KDU-ČSL. Zrádce najdete i v řadách ČSSD. Strana kdysi člena londýnské vlády Msgr. Šrámka, sloupu lidové strany, spolusignatáře prezidentských dekretů! Nyní svými pány Bělobrádky a Hermany si kazí bývalé renomé solidní vlastenecké strany věřících, a to přestože v jejich řadách je řada velmi seriózních politiků počínaje panem Zdechovským, senátorkou paní Vítkovou, poslancem Juránkem a dalšími.

Účast panů Bělobrádků a Hermanů na sudetských srazech ničí dobré jméno republiky jak doma, tak v zahraničí – letos přece slavíme 75. výročí vylodění proti III. říši v Normandii, kde bojovaly slavné čs. brigády u Dunquerku. Je nemyšlitelné, že oni, stejně jako jiní naši legionáři Východu i Západu, by bojovali za nástup sudetů do republiky. Na tom nic nemění nordická lest Herr Posselta, který invazi sudetů k nám plánuje ve jménu šiboletu „smíření a harmonie“. Naši legionáři musejí rotovat ve svých hrobech doslova jako turbíny nad nectnou kolaborací našich „také Čechů“. Herr Posselt se obává právem „nepříznivé atmosféry v Česku“! To je ovšem slabé slovo. Myslí si pan Posselt, že vlastenecké organizace zůstanou netečné k této nyní již nepokryté sudetácké invazi do Čech? Myslím, že tisíce hraničářů a dalších vlasteneckých spolků se spojí v demonstracích, které dají Posseltům a jejich českým kompradorům pořádně zabrat. A stále existují i politické strany, které před avanturistickou politikou českých naháněčů sudetů právem varují a kri-

tizují je. Jsou to politické strany i z opačných konců politického spektra, na jedné straně hlasy rozumných z ODS – Jan Zahradil – dále z SPD, řada poslanců, a konečně i z KSČM, například pan Grospič.

Koryfeje sudetů v republice si zahrávají s ohněm, který z dalšího občanského rozkolu může nedej Hospodin - přerůst v prvky signalizující občanskou válku. Proč? Protože hluboce zasaženy touto kolaborací jsou především tisíce rodin pozůstalých po barbarství říšských a sudetských Němců za protektorátu právě proti Čechům, Židům a Romům u nás. Uvědomují si naši politici tleskači sudetosrazu u nás, jakou bouří rozdmychávají?

Stačí pro začátek uvést čísla a fakta:

Říšským a sudetským válečným zločinům podlehl 360 tisíc čs. občanů, což máme 360 tisíc rodin pozůstalých. Dále tu máme minimálně 170 tisíc rodin, které museli poslat své blízké na otročké práce do III. říše, a mnoho z nich se nevrátilo. Pak tu máme 250 tisíc rodin postižených vyhnáním sudetů z čs. pohraničí při prvním vyhnání, a 100 tisíc rodin vyhnáných při druhém vyhnání v protektorátu během let 1940 – 1944! Tyto statisíce českých židovských a romských občanů byly poškozeny zvěrstvy nejen Němců z říše a z Ostmarky (Rakouska), ale též bývalými čs. Němci. Na prvních zločinech proti Čechům, Židům, Romům a bohužel i malické německé menšině antifasistů se podílelo přes půldruhého milionu tzv. ordnerů a 70 tisíc freikorpsů. Toto vše vytěšňují Posseltové a jejich čeští lokajové ze svých smířovačkami posedlých hlav, což nelze nazvat jinak než „sudetoněmecká útočná obsese“.

Tímto fenoménem by se místo historiků a etnografů měli zabývat psychologové a psychiatři, jako to učinili tito odborníci při Norimberském soudu. Mimochodem, stále se zamlčuje souzení skupiny Sudetoněmců na Norimberském soudu, a to ze zločinného spolčení proti ČSR, jako to popisovali čs. žalobce generál Ečer a zpravodaj Norimberského soudu dr. Kocourek ve svých knihách.

My, pozůstalí po bojovnících a obětech německého a sudetského nacismu, jsme dávno ve shodě s německým národem i s německými antifasisty. Zato s dosud zatajovanými sudetskými zločiny proti čs. občanům se nesmiřujeme a žádáme jejich stále odhalování, což se v dnešním režimu stále neděje. Proto jako velmi rozumné varování znějí slova europoslance Jana Zahradila na Parlamentních listech: „nehrajme hru sudetských Němců! Nejsou to naši krajané.“ A dodává: „Sudetské Němce z toho vynechme. Ti si svou cestu vybrali sami: před válkou, za války, a jako důsledek toho, i po válce. Naši krajané, ani bývalí, to už dávno nejsou“.

A my k tomu dodáváme: Kdo seje vítr, sklízí bouři. Sudetskou zradu vyřešila jednou provždy Benešova republika, Postupim, Pařížská repační dohoda – dodnes Německem nesplacená! A dekrety prezidenta Budovatele a Národního shromáždění. Snad i proto je dnes Benešova republika a on sám tak nenáviděn a sprostě pomlouván. Ale my se držíme hesla: Ať se radí, jak se radí – Beneše nám nenahradí!

JIRÍ JAROŠ NICKELLI,
ČSOL BRNO I.

Autor je pozůstalý po oběti gestapa, příbuzný obětí sekýrárny a Osvětimi